VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Verovaje

24.5.2016 Elina Pylkkänen

Eduskunnan Tarkastusvaliokunnalle

Vero-osasto

Verovaje

- Verovajeella tarkoitetaan lainmukaisen verokertymän ja toteutuneen verokertymän erotusta
- Verovaje aiheutuu mm. asiakkaiden maksukyvyttömyydestä, osaamattomuudesta, tahattomista virheistä sekä tahallisuudesta eli harmaasta taloudesta
- Verovaje jaetaan kahteen erään, verojäämiin sekä ilmoitusvirheisiin ja -laiminlyönteihin. Verojäämät syntyvät, kun verovelvollinen ei pysty maksamaan ilmoittamiaan veroja tai Tullin ja Verohallinnon valvonta- ja perintätoimien perusteella määrättyjä veroja.

Lainmukaisen verokertymän, verovajeen sekä todellisen verokertymän osat

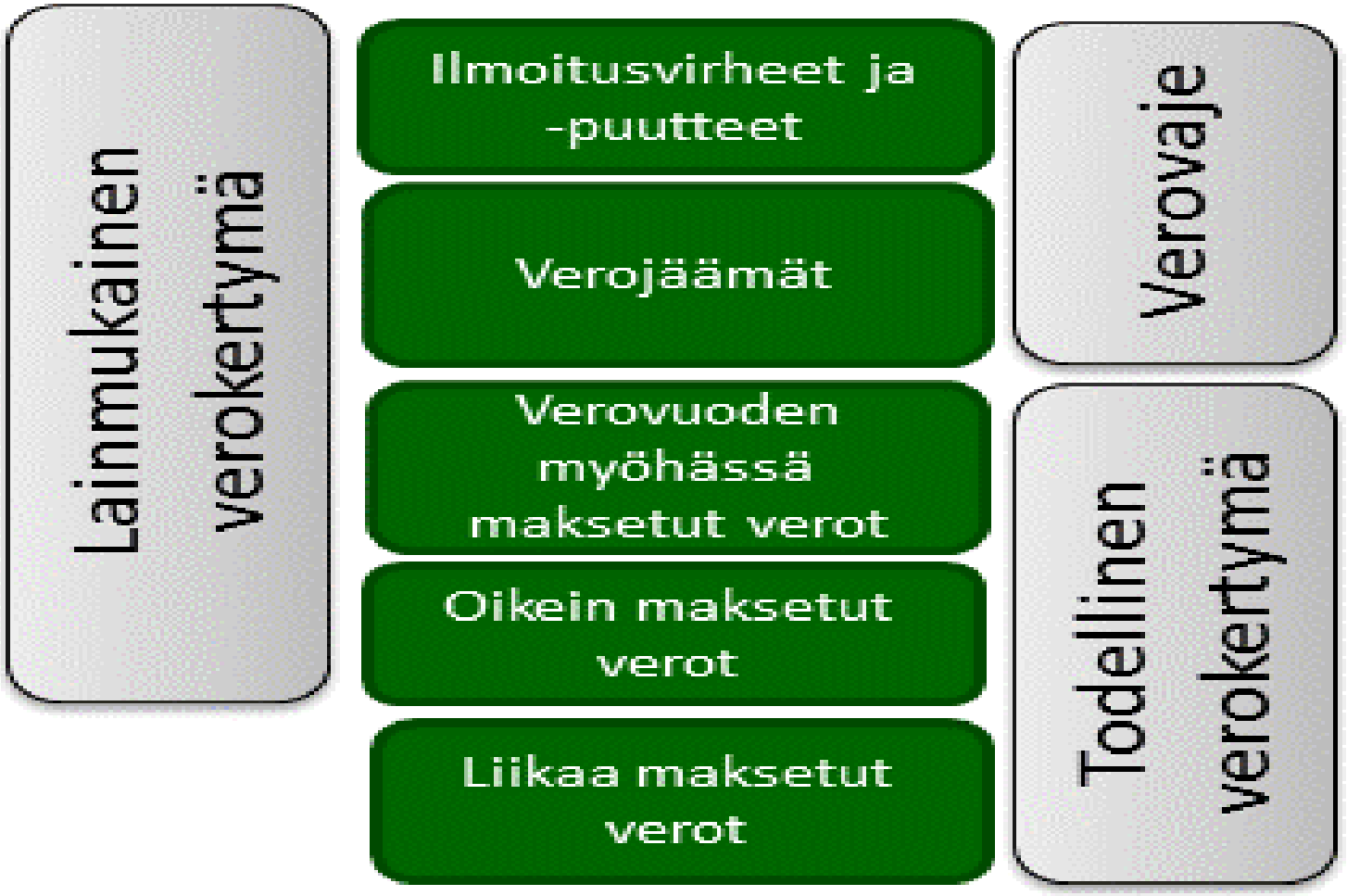

Suomen verovajeselvitys

- Verohallinto asetti 2013 verovajetyöryhmän: VH, Tulli, Vm, VATT ja Tilastokeskus
- Verohallinto julkaisi verovajeen arviointimenetelmien kehittämisestä työryhmän loppuraportin 21.3.2014 (https://www.vero.fi/download/Loppuraportti_Verovajeen_arviointimenetelmien_kehittaminen/%7B7880270F-569B-44AF-9DEA-5D9FAF393172%7D/9492).
- Raportti sisältää myös Tullin keräämien verojen verovajearvioinnin.
- Sekä Tullissa että Verohallinnossa verovajeiden arviointityö on vakiintunut säännönmukaiseksi tehtäväksi.

Laskentatuloksia, IMF & Verohallinto

- *Revenue Administration Gap Analysis Program—The Value Added Tax Gap,* Helmikuu 2016
- Kansainvälisesti käytössä olevalla menetelmällä lasketun arvion arvonlisäverovajeesta vuosina 2008 – 2012.
- Tulosten mukaan Suomen verovaje on suhteellisen matala kansainvälisesti
- Vajeen suuruus on noin viisi prosenttia ja BKT:een suhteutettuna noin puolen prosentin luokkaa.
- Verovaje on pienentynyt vuodesta 2008 vuoteen 2012.

Verovaje Suomessa

- Vajetta ilmenee eniten rakennusalalla ja tietyillä palvelualoilla. Rakennusalalla käyttöönotettu käännetty arvonlisäverovelvollisuus on pienentänyt verovajetta.
- ALV-vajetta mitataan myös nk. politiikkavajeena, jonka aiheuttavat alennetut verokannat suhteessa vakiokannan potentiaaliseen verotuottoon. Tarkastelujaksolla elintarvikkeiden ja ravintolapalveluiden arvonlisäveroa alennettiin, mikä on kasvattanut politiikkavajetta.
- Muista Verohallinnon keräämistä veroista verovajearviointia ei ole vielä pystytty tekemään, mutta selvitystyö laajenee muihin verolajeihin.

Value-Added Tax Compliance Gap

2008 – 2014, Finland

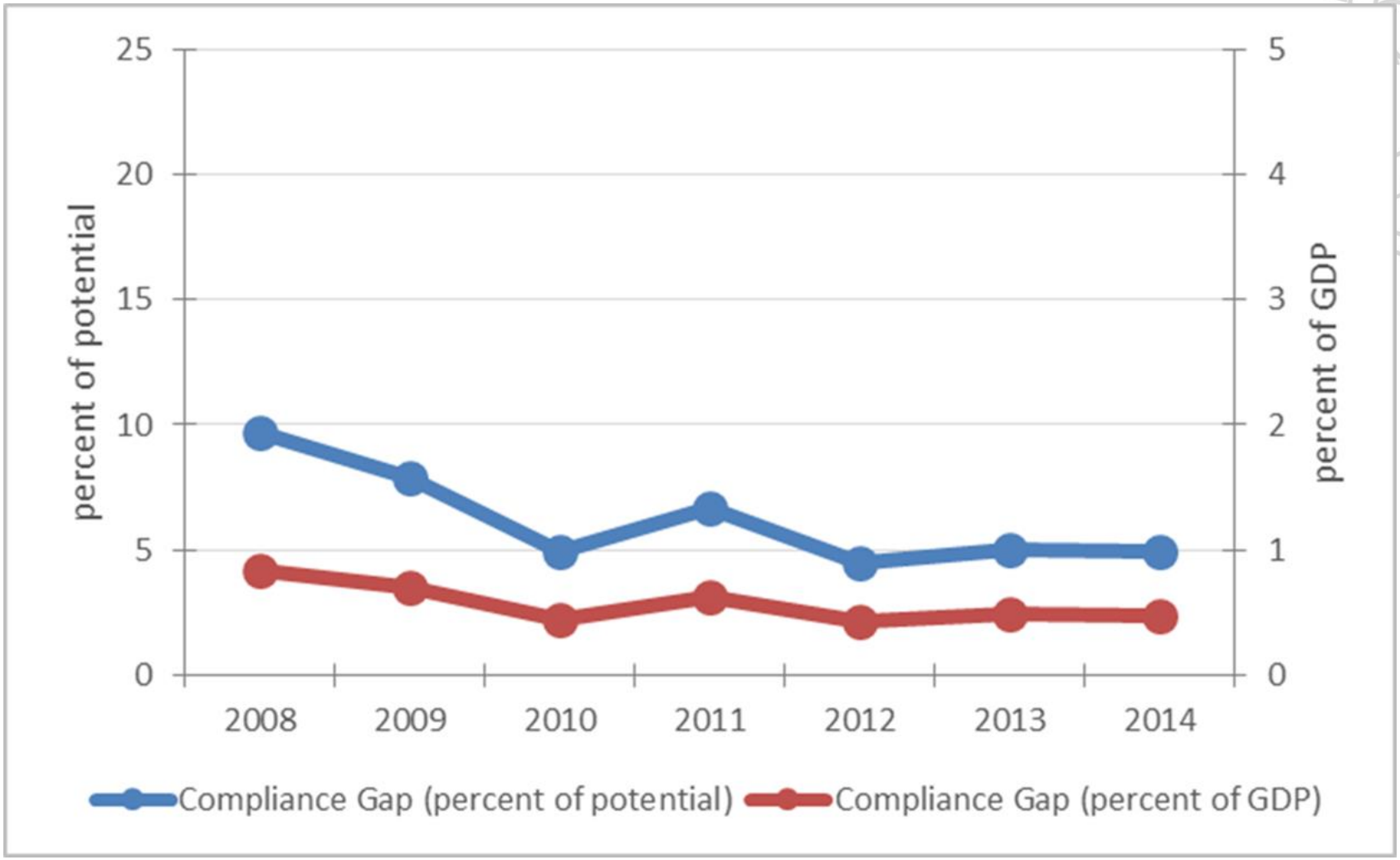

Value-Added Tax Policy Gap
2008 – 2014, Finland

Figure 10. The Policy Gap versus Compliance Gap

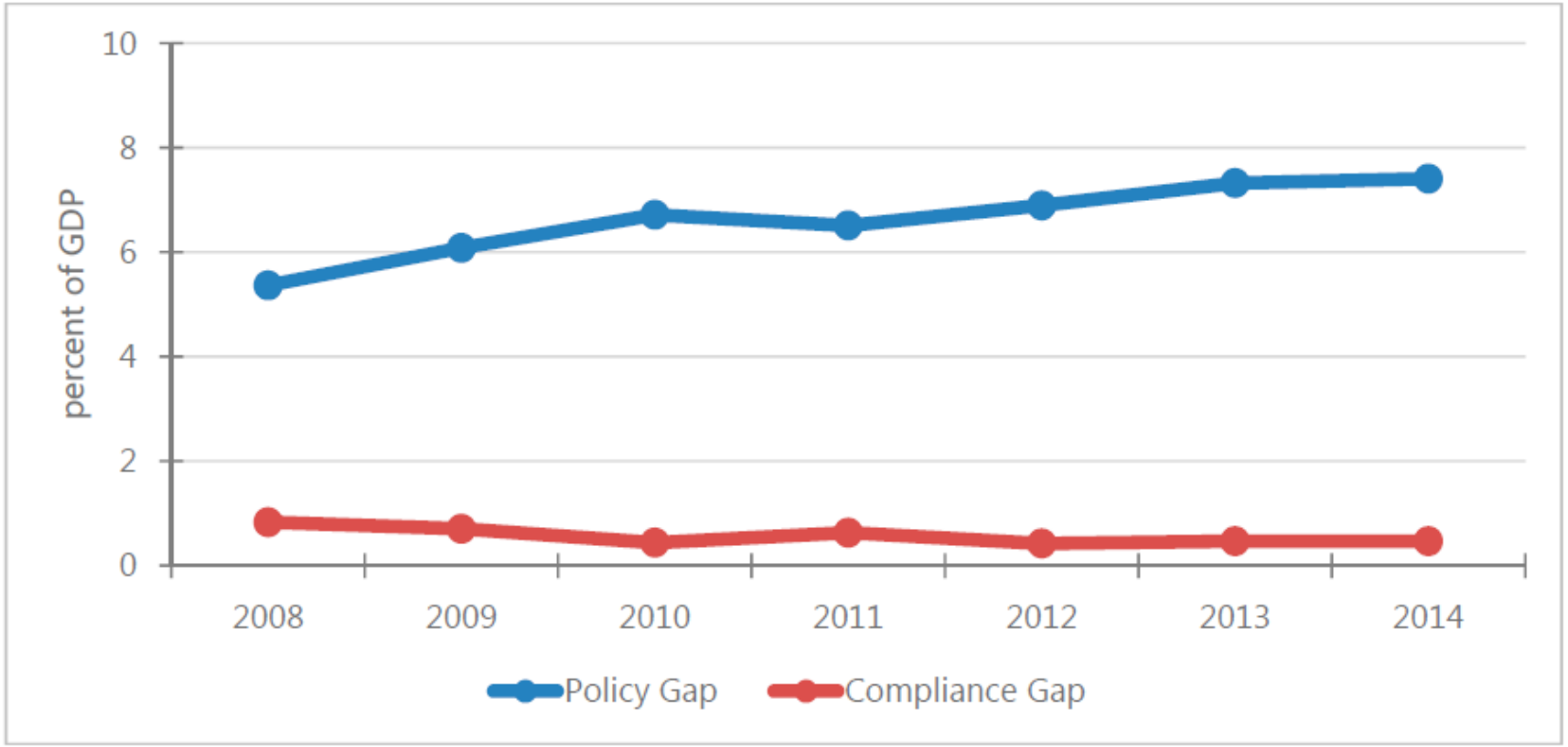

Sources: Finland Statistics; VERO; and staff calculations.

ALV-jäämät, € ja suhteessa kertymään

Verojäämä on maksuunpantu vero, joka on jätetty maksamatta

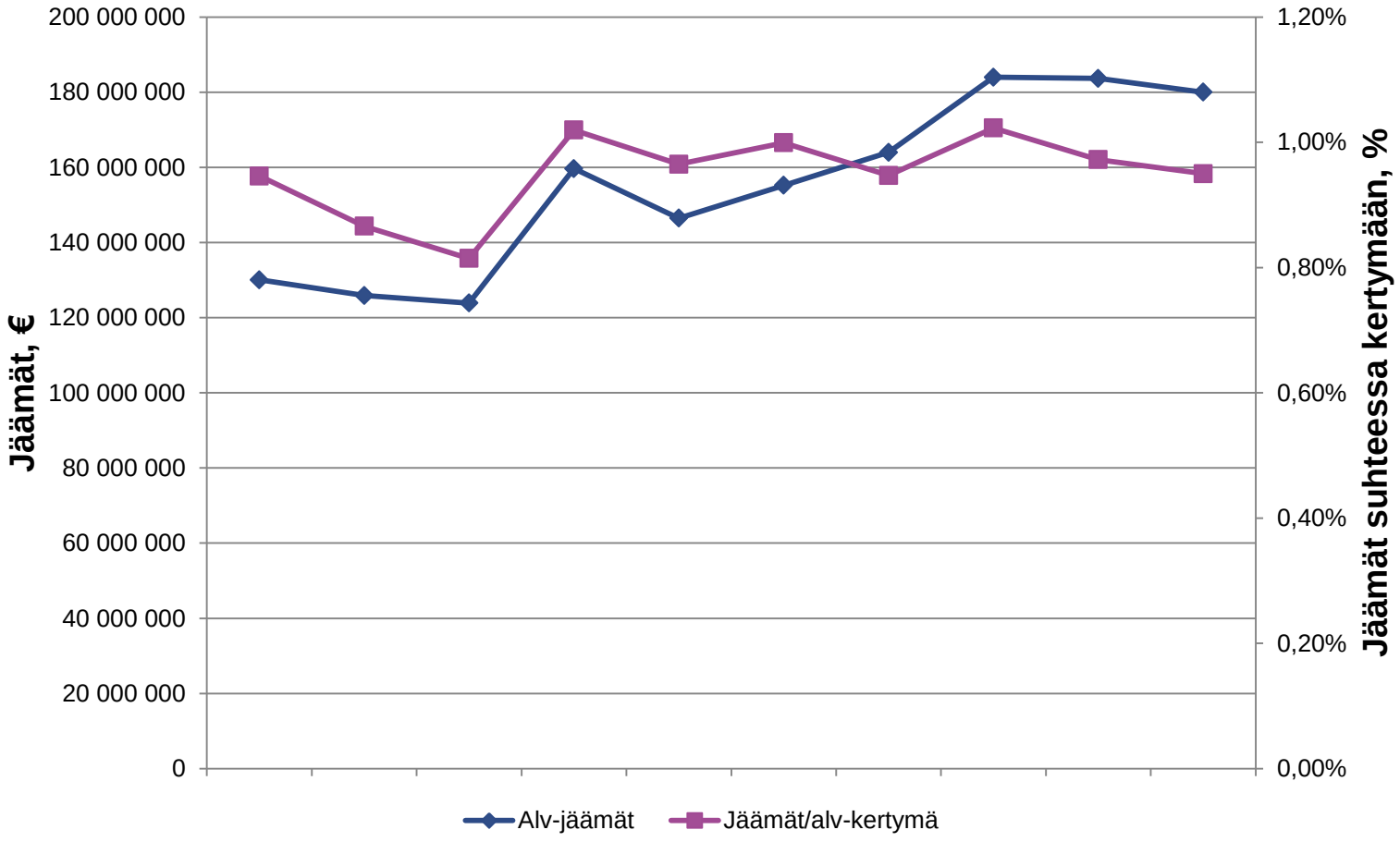

Tullin keräämien valmisteverojen verovaje 2014

- **Valmisteverotukseen liittyvä verovaje: n. 181-261 miljoonaa** €
- Tupakka: n. 57-62 miljoonaa €
- Nuuska: n. 24-38 miljoonaa €
- Alkoholi: n. 68-90 miljoonaa €
- Makeis-, jäätelö- ja virv.juoma: n. 5-10 miljoonaa €
- Juomapakkaus: n. 10-12 miljoonaa €
- Nestemäiset polttoaineet: n. 14-43 miljoonaa €
- Muut: n. 3-6 miljoonaa €

Tullin keräämien valmisteverojen verovaje 2015

- **Valmisteverotukseen liittyvä verovaje: n. 194-265 miljoonaa** €
- Tupakka: n. 60-65 miljoonaa €
- Nuuska: n. 36-41 miljoonaa €
- Alkoholi: n. 66-88 miljoonaa €
- Makeis-, jäätelö- ja virv.juoma: n. 5-10 miljoonaa €
- Juomapakkaus: n. 9-11 miljoonaa €
- Nestemäiset polttoaineet: n. 15-44 miljoonaa €
- Muut: n. 3-6 miljoonaa €

Tullin keräämien autoverojen verovaje 2014

- **Vuonna 2014 n. 16,5 miljoonaa €**
- Uudet ajoneuvot: n. 0,5 miljoonaa €
- Käytetyt ajoneuvot: n. 1 miljoonaa €
- Ulkom. rekist. perusteeton veroton käyttö: n. 15 miljoonaa €
- **Vuonna 2015 n. 17 miljoonaa €**
- Uudet ajoneuvot: n. 0,5 miljoonaa €
- Käytetyt ajoneuvot: n. 1 miljoonaa €
- Ulkom. rekist. perusteeton veroton käyttö: n. 15,5 miljoonaa €

Toimenpiteitä torjumiseksi mm.

- Rakennusalan ilmoitusmenettely 1.7.2014 lähtien
- Valvonnan ja ennakoivan ohjauksen kehittäminen
- Valvontakäynnit
- KV tietojen vaihto
- Tullin harmaan talouden torjuntahankkeen toimintasuunnitelmaan pohjautuneiden projektien toimien laskennallinen euromääräinen vaikuttavuus oli vuonna 2015 yhteensä noin 55,3 miljoonaa euroa ja vuosina 2012 – 2015 yhteensä noin 93,4 miljoonaa euroa: reaaliaikaisilla ja jälkikäteisillä valvonta-, tarkastus- ja rikostorjuntatoimilla, joiden avulla kontrolloidaan asiakkaiden toiminnan oikeellisuutta mm. verotuksellisesta näkökulmasta.

Verovajearviointi vakiintuu ja kehittyy osaksi säännöllistä toimintaa

- Verohallinto asetti oman työryhmän jonka tehtävänä on ohjata verovajeen arviointityötä
- Tavoitteena on, että arvioinnit tehdään pääasiassa osana yksiköiden riskienhallintaa ja muuta kehittämistoimintaa
- Kokonaisvastuu mm. raportoinnista ja kokonaiskuvan muodostamisesta
- Vuonna 2016 VH tekee 500 tarkastusta, jotka on valittu satunnaisotannalla. Tulosten avulla pystytään tarkentamaan kuvaa alv-vajeen syistä.
- Siirtohinnoittelusta johtuvassa verovajeen arvioinnissa tutkitaan mahdollisuuksia hyödyntää KOVEn riskianalyysien tuloksia
- VM asettaa keväällä 2016 ohjausryhmän, jossa jäsenet: vm, VH, Tulli, VATT, Tilastokeskus

Tax Compliance, Verohallinnon kysely, 2015

- Suomalaisten veromyönteisyys on huippuluokkaa ja vahvistunut entisestään.
- Verohallinto saa parhaat arvosanat toimintansa oikeellisuudesta, tehokkuudesta ja asiakkaiden ohjaamisesta
- Heikommat arviot Verohallinto saa muuntautumiskyvystään ajan haasteisiin, väärinkäytösten kitkemisestä ja tasapuolisuudesta.
- Parhaana keinona veromyönteisyyden ylläpitämiseksi pidetään tehokasta viestintää verojärjestelmästä ja sen toimivuudesta

Suomalaisten veromyönteisyys aiemmalla tasolla: Veronsa mielellään maksavien vastaajien osuus kasvaa

KANSALAISTEN VEROMYÖNTEISYYS:
täysin + jokseenkin samaa mieltä olevat 1/2 (%), n=1052, 1059, 1053, 1053

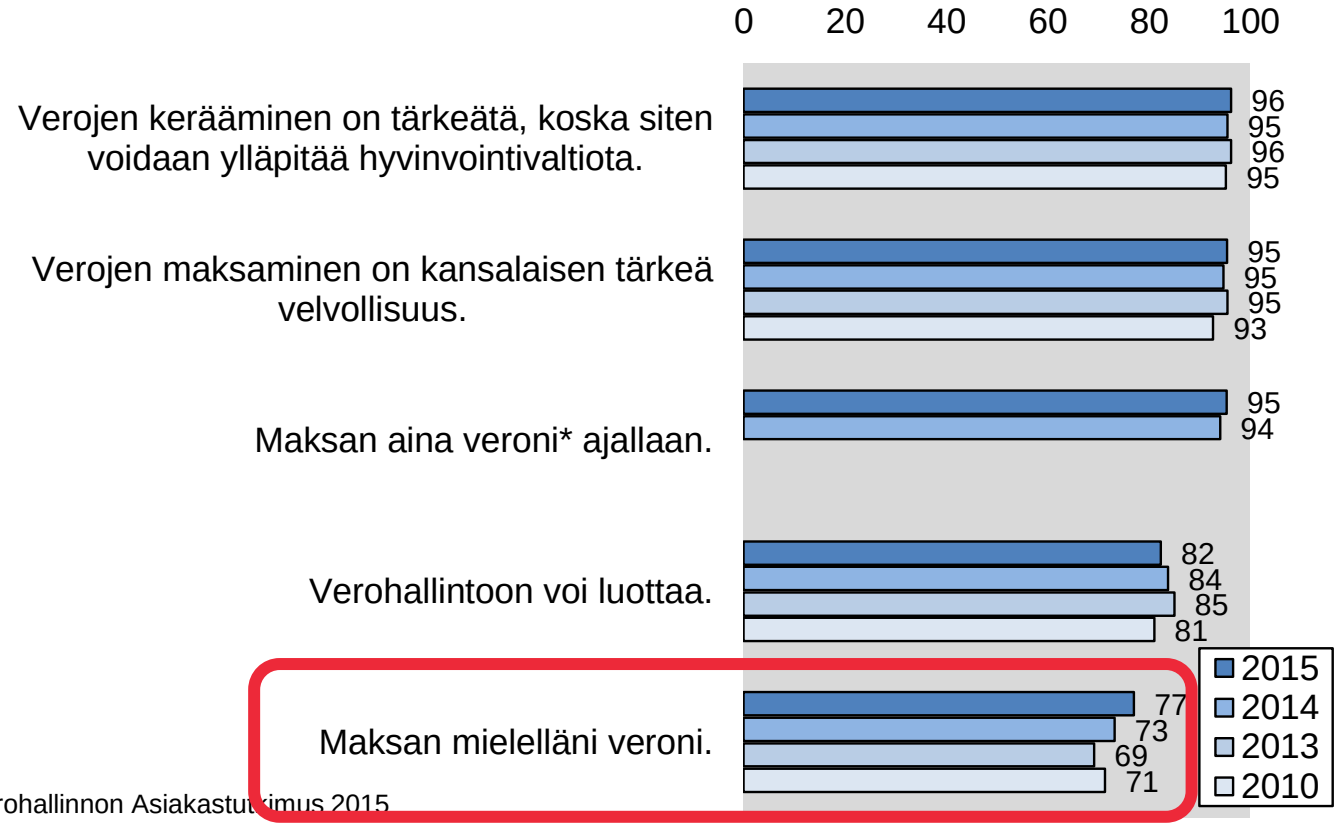

Verohallinnon Asiakastutkimus 2015

Tulosten kehitystrendi on hyvä

KANSALAISTEN VEROMYÖNTEISYYS:
täysin + jokseenkin samaa mieltä olevat 2/2 (%), n=1052, 1059, 1053, 1053

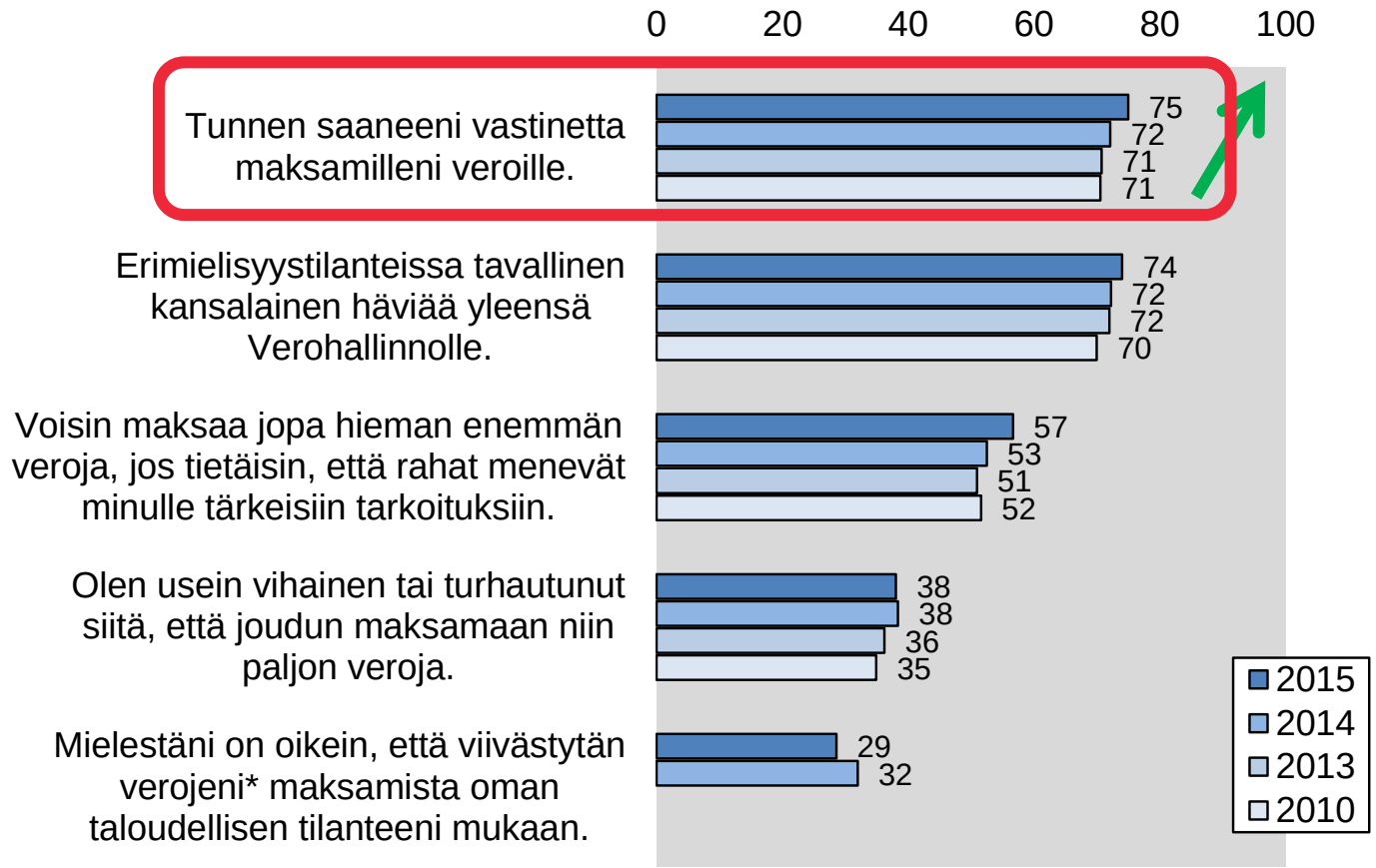

Verohallinnon Asiakastutkimus 2015

Suomessa hyvä tilanne

- Korkea veromoraali
- Kuinka pystytään ylläpitämään?
- Kansainvälinen tietojen vaihto ja paljastukset veroparatiiseista eivät tue moraalia
  - Ei ole arviota kuinka paljon verotuloja menetetään
- Pitäisikö kansalaisia kuunnella herkemmällä korvalla verotuksen suunnittelussa: taso vs. rakenne?

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Elina Pylkkänen
Finanssineuvos
Puh. 0295 16001 (vaihde)
Lisätieto: elina.pylkkanen@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

